

21.9.2020

Sosiaali- ja terveysministeriö
PL 33
00023 Valtioneuvosto

Viite: lausuntopyyntö 15.6.2020

Asia: Lausunto hallituksen esitysluonnoksesta eduskunnalle sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen järjestämisen uudistusta ja maakuntien perustamista koskevaksi lainsäädännöksi (VN/8871/2019)

Sosiaali- ja terveysministeriö on pyytänyt Seinäjoen ammattikorkeakoululta lausuntoa otsikossa mainitusta hallituksen esitysluonnoksesta.

Seinäjoen ammattikorkeakoulu toteaa lausuntonaan seuraavaa:

Seinäjoen ammattikorkeakoulu pitää uudistukselle asetettuja tavoitteita perusteltuina ja katsoo säädösehdotusten olevan pääosin niiden mukaisia.

Seinäjoen ammattikorkeakoulu toteaa kuitenkin, että asian jatkovalmistelussa on vielä syytä kiinnittää huomiota seuraaviin kysymyksiin:

Sote-maakunnan henkilöstön osaamisen vahvistaminen
(Sähköisen lausuntopalvelulomakkeen kohta 11)

Sote-maakuntalain 41. pykälän mukaan vähintään kerran maakuntavaltuuston toimikaudessa tarkistettavassa sote-maakuntastrategiassa tulee ottaa kantaa mm. sote-maakunnan henkilöstöpolitiikkaan. **On tärkeää, että sote-maakuntia ohjataan ottamaan huomioon myös henkilöstön osaamistarpeiden ennakointi sekä osaamisen ylläpitäminen ja kehittäminen.**

Sote-palvelujen alueellisten kehittämisrakenteiden sekä riittävien tutkimus- ja kehittämisresurssien turvaaminen
(Sähköisen lausuntopalvelulomakkeen kohta 24)

Sosiaali- ja terveydenhuollon integraation toteutumiseksi tarvitaan nykyistä monipuolisempaa tietopohjaa, tiedon integraatiota ja tiedolla johtamista. Sote-maakunnan tulee myös seurata alueensa väestön hyvin-

SeAMK Toimisto

PL 412
60101 Seinäjoki

Käyntiosoite:
Kampusranta 11, Frami F
60320 Seinäjoki

puh. 020 124 3000
seamk@seamk.fi

SeAMK

P.O. Box 412, FI-60101 Seinäjoki
Finland

Street address:
Kampusranta 11, Frami F
60320 Seinäjoki

tel. +358 20 124 3000
seamk@seamk.fi

21.9.2020

vointia ja terveyttä, järjestämänsä sosiaali- ja terveydenhuollon tarvetta, saatavuutta ja vaikuttavuutta, kustannuksia ja tuottavuutta sekä asiakkaiden palvelujen yhteensovittamisen toteutumista. Peruspalvelujen asiakaslähtöinen ja osallisuutta vahvistava kehittäminen, painopisteen siirto ehkäisevään työhön sekä eheidän palveluprosessien- ja kokonaisuuksien muodostaminen perus- ja erityistason sosiaali- ja terveydenhuollon yhteen sovittamisessa edellyttävät kestävää kehittämisrakennetta ja -toimintaa.

Sote-uudistuksen tavoitteiden toteutumisen, pitkäjänteisen vaikuttavuuden, laadun ja kustannustehokkuuden varmistaminen edellyttää sosiaali- ja terveydenhuollon tutkimus-, koulutus- ja kehittämistoiminnan yhteistyörakenteiden luomista ja kehittämistä sekä resurssien turvaamista sote-maakunnissa. Seinäjoen ammattikorkeakoulu pitääkin myönteisenä, että järjestämislakiin on selkeästi (30 §) kirjattu sote-maakunnan velvollisuus osallistua sosiaali- ja terveydenhuollon kehittämiseen ja toimia yhteistyössä kuntien sekä koulutus-, kehittämis- ja tutkimus organisaatioiden kanssa. Niin ikään lakiluonnoksessa on korostettu osaamis- ja työvoimatarpeen arviointia sekä ammatillisen osaamisen kehittämistä sote-maakuntien, korkeakoulujen, toisen asteen oppilaitosten sekä koulutusviranomaisten, työhallinnon ja maakuntien liittojen yhteistyönä.

Lakiluonnoksessa kehittämistyöhön liittyvä yhteistoimintavelvoite on ulotettu koskemaan myös sosiaali- ja terveydenhuollon yhteistyöalueita. Luonnoksen 34. pykälän mukaan yhteistyöalueeseen kuuluvien maakuntien on yhteistyösopimuksessaan sovittava esimerkiksi ”työnjaosta ja yhteistyöstä kehittämistoiminnassa” sekä ”yhteistyöstä ja työnjaosta koulutuksen ja tutkimuksen toteuttamisessa”. Maakunnissa toimivilla korkeakouluilla on perinteisesti ollut aktiivinen rooli alueellisessa kehittämistyössä. **Yhteistyösopimuksen valmistelussa ja toteutumisen seurannassa sosiaali- ja terveysalan koulutusta on kuultava yhteistyöstä ja työnjaosta koulutuksen ja tutkimuksen toteuttamisessa.**

Edellä mainitut lakiluonnoksen kohdat osoittavat, että säädösvalmistelussa on tiedostettu merkitys, joka tutkimus-, koulutus- ja kehittämistoiminnan tiiviillä yhteydellä palvelujen järjestämiseen ja tuottamiseen on niin maakunnallisesti kuin yhteistyöalueillakin. **Systemaattinen ja ennakoivan kehittämistyö sekä osaamisen uudistaminen edellyttävät selkeitä ja pysyviä maakunnallisia kehittämisrakenteita.** Lisäksi alueelliselle tutkimus- ja kehittämistoiminnalle on **turvettava riittävät voimavarat osana maakunnan perusrahoitusta.** Olennaista on **turvata sosiaalialan osaamiskeskusten ja perusterveydenhuollon**

SeAMK Toimisto

PL 412
60101 Seinäjoki

Käyntiosoite:
Kampusranta 11, Frami F
60320 Seinäjoki

puh. 020 124 3000
seamk@seamk.fi

SeAMK

P.O. Box 412, FI-60101 Seinäjoki
Finland

Street address:
Kampusranta 11, Frami F
60320 Seinäjoki

tel. +358 20 124 3000
seamk@seamk.fi

21.9.2020

kehittämisyksiköiden toimintaedellytykset sekä tasapainoinen yhteistyö sote-maakunnissa.

Sote-järjestämislain 57. pykälän mukaan Sote-maakunnan on huolehdittava sosiaali- ja terveydenhuollon henkilöstön riittävästä osallistumisesta täydennyskoulutukseen. Tässä yhteydessä **tulee ottaa huomioon henkilöstön ammattitaidon ylläpitämisen alueelliset tarpeet, alueelliset tuottamisrakenteet sekä täydennyskoulutuksen saavutettavuus.**

Ammattikorkeakoulujen sosiaali- ja terveystieteiden tutkinto-opintoihin liittyvistä harjoitteluohjauspalkkioista luopuminen
(Sähköisen lausuntopalvelulomakkeen kohta 90)

Sosiaali- ja terveysministeriö selvitti keväällä 2018 työnantajien ammattikorkeakouluilta sote-opiskelijoiden pakollisista harjoittelusta perimiä ohjauspalkkioita (ns. harjoitteluohjauspalkkiot). Ammattikorkeakoulujen sekä sosiaali- ja terveydenhuollon toimintayksiköiden välillä oli vuonna 2017 yli 13 700 harjoittelusopimusta, joista 70 prosentin perusteella maksettiin korvauksia. Korvausten yhteissumma oli noin kahdeksan miljoonaa euroa vuodessa.

Maksuihin ja harjoittelusopimusjärjestelyihin liittyy hallinnollisia kustannuksia sekä korkeakouluissa että toimialan työnantajaorganisaatioissa. Harjoittelumaksujen poistaminen vähentäisi harjoitteluihin liittyvää hallintoa. Lisäksi ohjauspalkkiot asettavat sosiaali- ja terveystieteiden opiskelijat eriarvoiseen asemaan muiden alojen opiskelijoihin nähden, sillä harjoittelumaksuihin käytettävä raha on pois opiskelijoiden saamasta opetuksesta. Asia on merkityksellinen laadukkaana koulutuksen toteuttamiselle ja siten kytköksissä muun muassa hoitajamitoituksen toteuttamiseen.

Maksujen periminen ammattikorkeakouluilta on historiallinen jäännös eikä siinä ole yhtenäistä käytäntöä. Maksut perustuvat vakiintuneeseen tapaan, eivät säädöksiin tai esimerkiksi työehtosopimukseen. Esimerkiksi lääketieteen opiskelijoiden harjoittelut valtio korvaa työnantajille. Ammatillisen koulutuksen reformi puolestaan poisti lähihoitajaopiskelijoiden koulutusopimuksista (aiempi työssäoppiminen) perityt maksut vuoden 2018 alusta lukien.

Edellä esitettyihin perusteluihin viitaten Seinäjoen ammattikorkeakoulu esittää, että uudistuksen yhteydessä ammattikorkeakoulujen sosiaali- ja terveystieteiden opiskelijoiden harjoittelujen ohjauspalkkioista luovutaan. Tätä koskeva esitys valmisteltiin viime vaali-

SeAMK Toimisto

PL 412
60101 Seinäjoki

Käyntiosoite:
Kampusranta 11, Frami F
60320 Seinäjoki

puh. 020 124 3000
seamk@seamk.fi

SeAMK

P.O. Box 412, FI-60101 Seinäjoki
Finland

Street address:
Kampusranta 11, Frami F
60320 Seinäjoki

tel. +358 20 124 3000
seamk@seamk.fi

21.9.2020

kaudella käsittelemättä jääneeseen niin sanottuun sote-järjestämislakiin. Valitettavasti esitys ei sisälly nyt lausunnolla olevaan sote-lakipakettiin.

Korkeakouluopiskelijoiden opiskeluterveydenhuollon järjestäminen

(Sähköisen lausuntopalvelulomakkeen kohta 90)

Ammattikorkeakoulujen opiskeluterveydenhuollon järjestämisvastuu siirtyy Kansaneläkelaitokselle ja tuottamisvastuu Ylioppilaiden terveydenhuoltosäätiölle (YTHS) 1.1.2021 lukien. **Sujuvien palveluketjujen turvaamiseksi on ensiarvoisen tärkeää, että sote-maakunnat tekevät tiivistä yhteistyötä alueellaan toimivien YTHS:n yksiköiden kanssa.**

Seinäjoen ammattikorkeakoulu

Jaakko Hallila

Jaakko Hallila
Rehtori

SeAMK Toimisto

PL 412
60101 Seinäjoki

Käyntiosoite:
Kampusranta 11, Frami F
60320 Seinäjoki

puh. 020 124 3000
seamk@seamk.fi

SeAMK

P.O. Box 412, FI-60101 Seinäjoki
Finland

Street address:
Kampusranta 11, Frami F
60320 Seinäjoki

tel. +358 20 124 3000
seamk@seamk.fi